

PRŮBĚŽNÉ VÝSLEDKY PILOTNÍ STUDIE POSUZOVÁNÍ PRACOVNÍ ZÁTĚŽE U ONEMOCNĚNÍ BEDERNÍ PÁTEŘE

MUDr. Jana Hlávková

Ing. Petr Gaďourek

Ing. Tomáš Lebeda

Bc. Tomáš Tichý

ÚVODEM

Pro potřeby ověření validity metodiky byla realizována pilotní studie, do které klinická pracoviště zařadila vybrané pacienty, kteří splňují daná klinická kritéria a pracují na pracovišti s možným rizikem vzniku onemocnění lumbální páteře.

Byl sestaven soubor **55** anonymních respondentů - z Olomouce (**21**), Pardubic (**24**) a Prahy (**10**).

30 žen

- 46 let, 166 cm, 77 kg (medián)

25 mužů

- 46 let, 178 cm, 83 kg (medián)

Doba práce na posuzovaném typu práce

- 13 let (medián)

PRŮBĚH POSUZOVÁNÍ

Při šetření jednotlivých případů jsme prováděli místní šetření ve spolupráci s KHS Jihomoravského, Olomouckého, Pardubického, Středočeského kraje a kraje Vysočina.

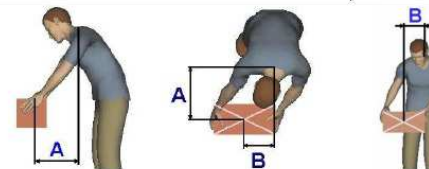
Tam, kde nebylo možné posouzení provést z různých důvodů (např. změny nebo zrušení pracovního místa) jsme vycházeli z řízeného rozhovoru s posuzovanou osobou, případně z protokolů ze šetření, které nám poskytly výše uvedené KHS.

Zjištěné údaje o vykonávané práci jsme zaznamenávali do 4 typů kontrolních listů (KL pro posuzování pracovní polohy, manipulace s břemeny, tažných a tlačných sil (vertikálně i horizontálně).

Odebraná data (viz. vstupní parametry) jsme zpracovávali pomocí výpočetního modulu pro vyhodnocení komprese meziobratlové ploténky L4/L5.

VYPLNĚNÝ KONTROLNÍ LIST - PŘÍKLAD (MANIPULACE S BŘEMENY)

HKK – manipulace oběma horními končetinami,
 HK – manipulace pouze jednou HK,
 †HK – manipulace pouze jednou HK s oporou druhé HK
Hmotnostní limity břemen v závislosti na flexi trupu:
 flexe <40° od hmotnosti břemene 5 kg včetně flexe
 >=40° a <60° od hmotnosti břemene 3 kg včetně flexe
 >=60° od hmotnosti břemene 1 kg včetně

kód operace / úkonu	název operace / úkonu	flexe trupu [°]	úklon trupu [°]	hmotnost břemene [kg]	způsob manipulace s břemenem	vzdálenost úchopu viz rozměr A [cm]	vzdálenost těžiště bř. viz rozměr B [cm]	doba trvání operace / úkonu [sekundy]	počet úkonů ve směně	celkové trvání ve směně [minuty]
	výdej stravy	40 - 60	8-10	0,5 kg	☐ HKK	30 - 40	20-40	6	1800	180
	doplňování nádob s jídlem do výdejního pultu	60-90	0	23	☐ HKK	35- 45	0	5	20	1,6
	mytí nádobí – odběr z pasu ukládání do myčky, čištění od zbytků	do 40	10	2,5	☐ HKK	20-40	20-30	5	1800	150
	Odběr zásobníku s vodou z vozíku, umístění zásobníků s vodou tj.zvih+překlopení	70	0	18,5	☐ HKK	20	0	3	4	0,2
	Příprava zeleniny k vaření – již očištěná zelenina a nakrouhaná dle druhu připravované stravy (pomocná kuchařka) - přenos zeleniny z chladicího boxu ke kotli v kovových boxech	40	8	10	☐ HKK	30 -40	40	8-14	4	0,5-0,9
	Vyklopení zeleniny do kotlů	40 -50	8 - 10	1,5	☐ HKK	35-45	30-35	6	10	1
	Vyskládání masa z nerez barelů do kotle	40	10-12	6	☐ HK	30-45	35-40	5	30	2,5
	Zahuštění polévky – zvedání kotle s jíškou do kotle a překlopení (ve dvojici)	60-80	8	15 na jednu (30 celkem)	☐ HKK	25-35	25-30	4	6	0,4
	Výběr masa z kotle	40-60	8	4	☐ HK	30-45	35-50	4	30	2

VÝSLEDKY

Z hodnocení vyplynulo, že z daného souboru by **24** respondentů, splňovalo námi nastavená kritéria pro přiznání nemoci z povolání u lumbální páteře.

Jedná se o:

9 žen

- 46 let, 172 cm, 85 kg (medián)

15 mužů

- 48 let, 178 cm, 95 kg (medián)

Doba práce na posuzovaném typu práce

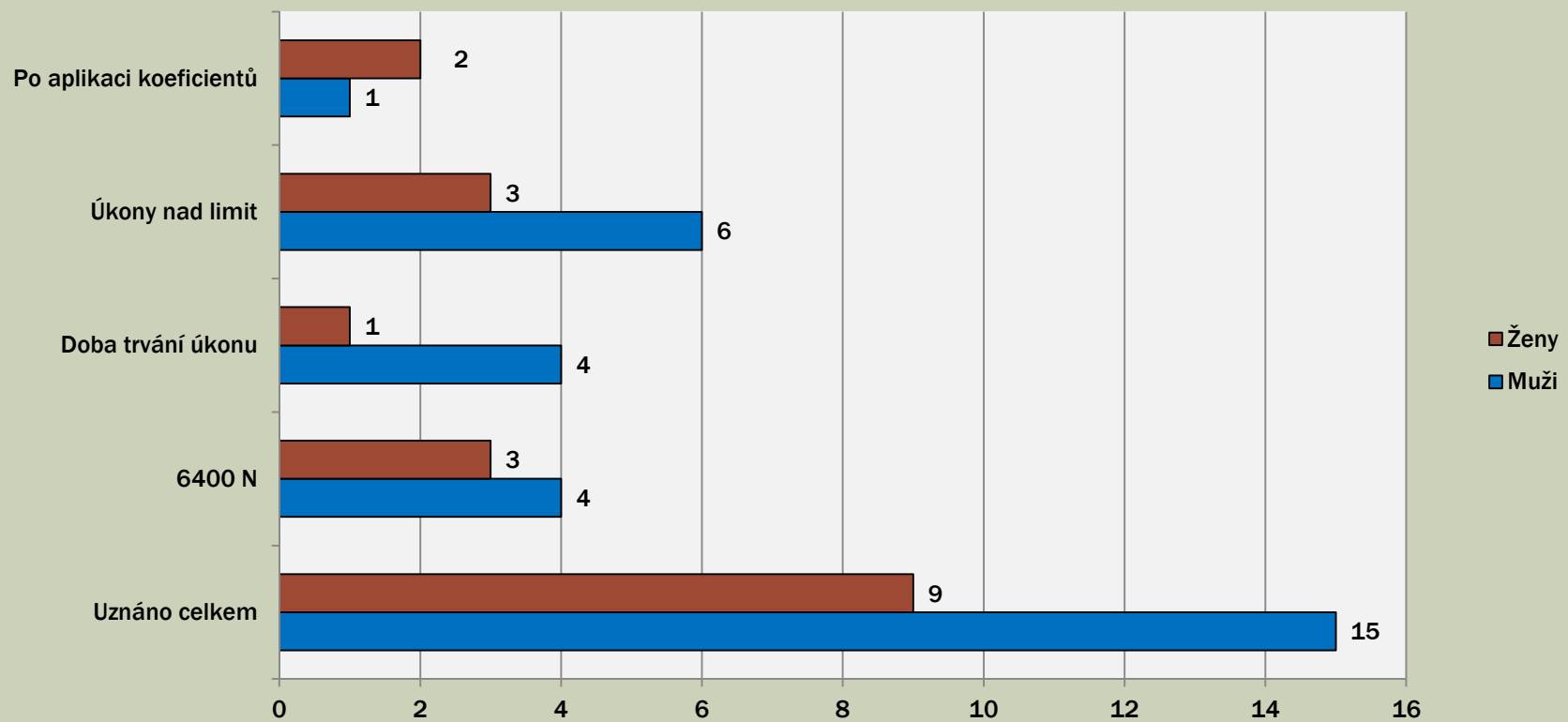
- 17 let (medián)

PŘEHLED PROFESÍ

Svářeč, dřevorubec	Automechanik	Zdravotní sestra	Sanitářka	Řidič, dělník
Lesní dělnice	Zdravotní sestra	Hrotařka	Kuchařka	Ošetřovatelka
Lesní dělnice	Kuchařka	Prodavačka	Dělnice	Zdravotní sestra
Sanitářka	Strojní palič	Zdravotní sestra	Tavič	Truhlář
Tesař	Dělnice	Operátor svařování	Zámečnick, vedoucí	Zdravotní sestra
Kladivář, svářeč	Poštovní doručovatelka	Operátorka	Operátor nakládky	Truhlář
Aranžérka	Dělnice	Zástupkyně vedoucí	Elektrikář	Sanitář
Ošetřovatelka	Fyzioterapeutka	Dělník	Řidič, zámečnick	Zdravotní sestra
Montážní dělnice	Fyzioterapeut	Zahradník	Operátorka	Lakýrník
Zdravotní sestra	Zdravotní sestra	Dělník, černý prach	Mlynář, jádrař	Dřevorubec
Zedník, vlekař	Servírka	Operátor	Výbušinářský dělník	Dělnice

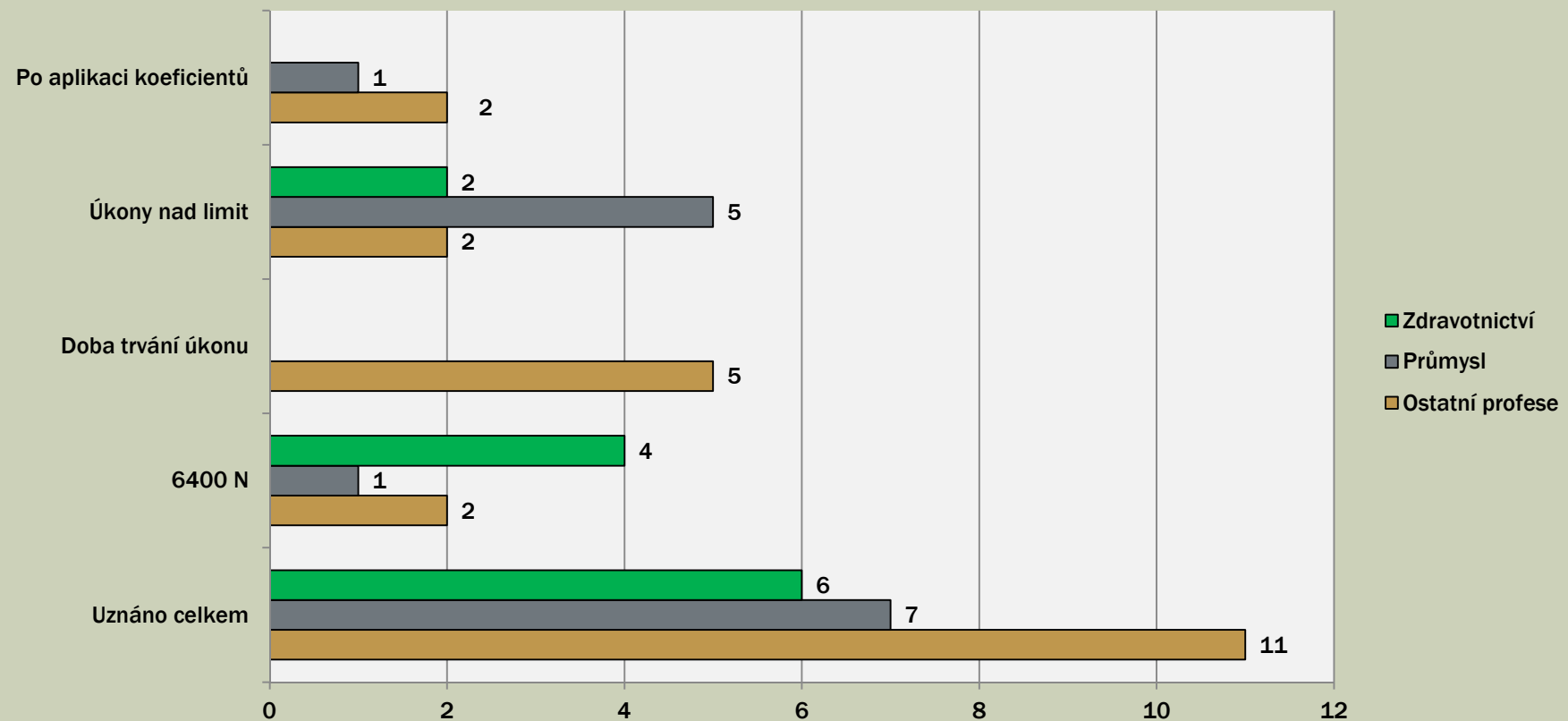
VÝSLEDKY – GRAFICKÝ PŘEHLED

Počet uznaných respondentů dle kritérií

VÝSLEDKY – GRAFICKÝ PŘEHLED

Srovnání dle odvětví

VARIANTNÍ POSUZOVÁNÍ

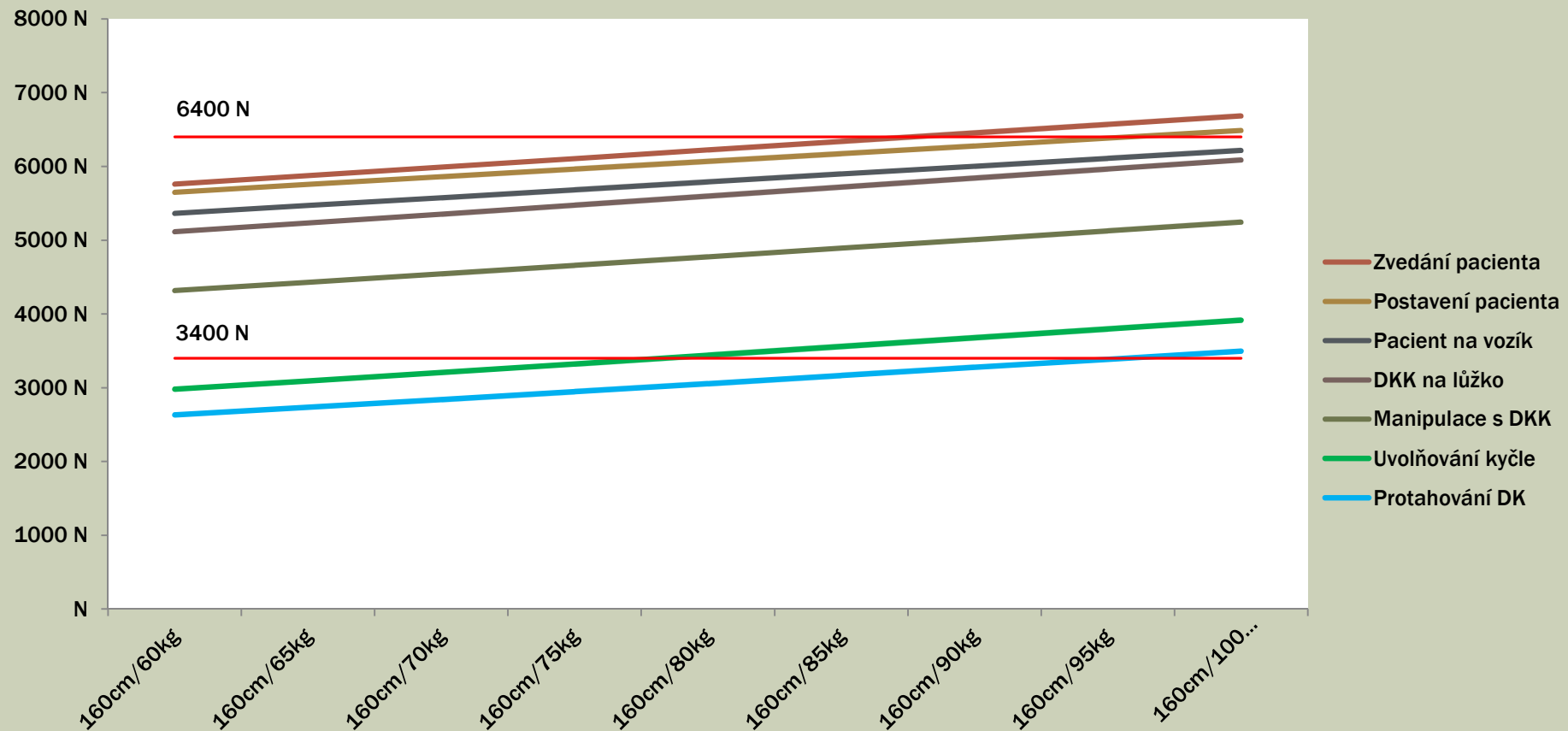
Dále jsme prováděli v rámci ověřování validity metodiky posuzování dříve šetřených prací – jedná se o práce při montáži čelních skel, práce ve skladu pracích prostředků, při výrobě plastových oken, při výrobě kol z lehkých slitin, v zámečnictví a při balení a expedici palet. U těchto prací jsme předpokládali výrazné zatížení v oblasti lumbální páteře.

Po vyhodnocení dostupných údajů se výše uvedené práce vyjma zámečnictví potvrdily jako potenciálně rizikové pro lumbální páteř.

Dále jsme prováděli variantní vyhodnocení vstupních dat u vybraných profesí (např. variace antropometrických parametrů, hmotností ručně manipulovaných břemen, vzdálenosti manipulace s břemenem, vynakládané síly včetně jejich orientace, apod.)

PŘÍKLAD VARIANTNÍHO POSUZOVÁNÍ PRÁCE FYZIOTERAPEUTA

Vývoj hodnoty komprese při změně antropometrických parametrů pracovníka (hmotnost krok 5 kg)

ZÁVĚR

Základní údaje o respondentech, včetně anamnestických, klinických a hygienických dat jsou shromážděny v online databázi přístupné všem řešitelům projektu.

V současné době se provádí statistické vyhodnocení tohoto souboru a hledání statistických souvislostí mezi jednotlivými klinickými a hygienickými údaji.

Po statistickém zpracování dat budou provedeny případné korekce metodiky.

DĚKUJI ZA POZORNOST

MUDr. Jana Hlávková

Ing. Petr Gaďourek

Ing. Tomáš Lebeda

Bc. Tomáš Tichý